

Оржинська Е. І.,*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права**Мелітопольського державного педагогічного
університету імені «Богдана Хмельницького»**ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6186-3103>*

ОСОБА ЗЛОЧИНЦЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ СЕРІЙНИХ ВБИВСТВ НА ҐРУНТІ СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА

Анотація. Стаття присвячена такому елементу криміналістичної характеристики серійних вбивств на ґрунті сексуальних відносин, як особі злочинцю.

Феномен серійних вбивць – гвалтівників вже не один рік є предметом вивчення наук не лише юридичного циклу по всьому світу. Серійні вбивці – це принципово відмінний тип особистості, який неможливо досягнути і зрозуміти. Тому на початку дослідження автор акцентує увагу на тому, що в національній науці присвячене не одне дисертаційне дослідження криміналістичній характеристиці та розслідуванню серійних вбивств на сексуальному ґрунті. Однак, на національному рівні і досі відсутнє визначення таких осіб і це не дивлячись на те, що на території України здійснювали свою злочинну діяльність такі серійні убивці – гвалтівники, як Сергій Ткач, Сергій Довженко, Руслан Хамаров, Олег Кузнецов та інші.

Центральною частиною дослідження є опис характерних криміналістичних важливих ознак таких злочинців за наступними типами: «психопатів» та «шизофреніків-олігофренів», «мисливців» та «імпульсивних», «неповнолітніх» та «нетипових»; «маскуючих» та «раптових», «душителів» та різників. Та наводяться загальні статистичні дані щодо віку таких кримінальних правопорушників, освіти, наявності судимості, сім'ї, психічних розладів.

Також в рамках дослідження, звертається увага на розуміння злочинної поведінки таких осіб науками психологічного циклу. Зокрема складання психологічного портрету злочинця або профілювання особи злочинця – створення ідеальної моделі, яка містить інформацію про поведінкові особливості, виявляє та визначає такі риси невідомого злочинця, що сприяють його встановленню і виявленню, та побудована спеціалістами в певних галузях знань (психологом, психіатром, криміналістом, сексопатологом).

У висновках до наукової роботи зазначається, що особа серійного вбивці – гвалтівника є центральним елементом криміналістичної характеристики даного виду злочину. Скласти єдиний загальний профіль серійного вбивці – гвалтівника не можливо, оскільки наукою на підставі узагальнення судово – слідчої практики виокремлено багато типів таких осіб від «психопатів», «шизофреніків – олігофренів» до «неповнолітніх» та «нетипових»; від «маскуючих» і «раптових» до «душителів» та різників. Але здебільшого такими особами є чоловіки, особливо активні у віці 26–35 років, більшість з них перебували у шлюбі та мали сім'ю. Обов'язковим характеризуючим елементом є мотив – отримання сексуального задоволення.

Ключові слова: криміналістична характеристика, особа злочинця, профілювання особи злочинця, серійні вбивці – гвалтівники.

Постановка проблеми. Особистість злочинця є об'єктом дослідження широкого спектра наук як юридичної спрямованості (кримінального права та процесу, кримінології, криміналістики тощо) так і суспільно-гуманітарної (психологія, психіатрія, соціологія та інших). Такі міждисциплінарні дослідження особи злочинця створюють передумови для поглибленого використання узагальнених характерних рис і особливостей в криміналістиці.

Встановлення інформації про особу злочинця, головним чином індивідуальних особливостей такої особи, проводиться з метою її розшуку, отримання необхідних даних для успішного планування й організації розслідування злочинів, вибору та застосування найбільш ефективних тактичних прийомів тощо.

Тому дослідження криміналістичних значущих властивостей, які притаманні серійному вбивці на ґрунті сексуальних відносин, набувають особливого прикладного, практичного значення під час розслідування даної категорії злочинів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Феномен серійних вбивць – гвалтівників вже не один рік є предметом вивчення наук як юридичної так і соціальної галузі. Ґрунтовним дослідженням щодо криміналістичної характеристики та розслідуванню серійних вбивств на сексуальному ґрунті у свій час присвятили свою увагу такі науковці – криміналісти як і А.В. Старушкевич та О.В. Любчинський. М.Г. Куп'янський. Психологічний портрет серійного вбивці досліджували представники психологічної галузі знань, зокрема Г.В. Котолік.

Метою статті є дослідження особи – серійного вбивці на ґрунті сексуальних відносин як елементу криміналістичної характеристики.

Виклад основного матеріалу. Результати кожного злочинного діяння містять в собі сліди особистості, яка вчинила цей злочин, зокрема: відомості про деякі його соціально – психологічні особливості, про злочинний досвід, професію, спеціальні знання, статі, вік, особливості взаємодії з жертвою посягання і т. п. Особа злочинця є одним із ключових елементів криміналістичної характеристики. Тому встановлені відомості про особу злочинця з виявленими даними про спосіб вчинення, механізм і обставини вчинення злочину складає нову самостійну інформацію, яка дозволяє більш повніше визначити оптимальні напрямки методів розслідування.

Одним з важливих завдань криміналістики є створення типологічних моделей злочинця щодо різних злочинних проявів. Криміналістичною наукою розроблені та запропоновані різні класифікації ознак осіб злочинців. Більшість дослідників виокремлюють наступні групи властивостей особи злочинця: соціально-демографічні, психофізичні, психологічні, біологічні й інші особливості суб'єкта, його виробничу, побутову, соціально-правову і суспільно-політичну характеристики. Зокрема М. В. Салтєвський визначав, що характеристика особи злочинця має представляти людину як соціально-біологічну систему з притаманними їй властивостями, серед яких є фізичні, біологічні та соціальні [10, с. 271]. Шепітько В. Ю. додав ще і демографічні дані, деякі моральні та психологічні особливості [5, с. 278].

Дотримуючись наведених вище класичних позицій криміналістичної характеристики особи злочинця ми будемо здійснювати своє дослідження.

Починаючи наше дослідження серійних вбивць, які вчинили свій злочин на сексуальному ґрунті або «маніяків» чи то «серійний вбивця – гвалтівник» необхідно відмітити відсутність на законодавчому рівні визначення таких осіб. Однак, якщо розглядати вбивства на сексуальному ґрунті, з точки зору кримінального права в поєднанні з криміналістичною можна відмітити, що це сукупність різних злочинів, зокрема це вбивства, пов'язані зі зґвалтуванням або/та розбещенням (в тому числі і неповнолітніх/малолітніх), або/та задоволенням статевих потреб в тому числі і в збоченій формі. Але безумовно, в більшості випадків, це злочини не випадкові та безпосередньо пов'язані з метою задоволенням сексуального потягу і тому мають схожі криміналістичні ознаки.

Старушкевич А. В. у своєму дослідженні присвяченому криміналістичній характеристиці сексуальних вбивств об'єднуючи критерій виділяє в три криміналістичні групи сексуальних вбивств: 1) вбивства, що вчиняються з метою досягнення або переживання сексуального оргазму; 2) вбивства, вчинені з метою запобігання опору або криків жертви під час задоволення статевих потреб злочинця; 3) вчинення вбивств з метою приховування вчиненого статевого злочину [11, с. 9].

Однак в більш пізніх сучасніших дослідженнях присвячених «серійним вбивцям – гвалтівникам» критерій вчинення вбивств з метою приховування вчиненого статевого злочину визнаний не основоположним. Оскільки, як вже зазначалось вище, основоположним для даної категорії злочинів є задоволення статевої пристрасті [1, с. 76].

У своєму дослідженні А. В. Старушкевич описуючи групи сексуальних вбивств зазначає, що вбивства першої групи (вбивства, що вчиняються з метою досягнення або переживання сексуального оргазму) вчиняють, як правило, особи з психічними захворюваннями (психопатія, шизофренія, олігофренія, органічні пошкодження головного мозку, епілепсія, алкоголізм), в межах даної групи вбивств виділяються два типи убивць: «психопат», «шизофренік – олігофрен».

Для «психопатів» характерним є: завчасний вибір майбутньої жертви, встановлення психологічного контакту, входження в довіру, використання традиційних способів заманювання жертви у безлюдне місце, подолання психологічного та фізичного опору при вченні вбивств, повтори, автоматизм дій, стереотипність. Змісця події забирається фетиш – частини тіла, предмети та речі жертви.

«Шизофреніки-олігофрени» вчиняють сексуальні вбивства без психологічного контакту із жертвою. При цьому їх поведінка характеризується збудженням, вульгарністю, примітивізмом, крайньою зухвалістю. Дії, що супроводжують статеве задоволення: введення статевого члена у спеціально зроблені надрізи на тілі, надання трупам непристойних поз, поїдання ампутованих частин тіла, пиття крові, написи кров'ю тощо. Змісця події забирають речі, що не мають цінності (гудзик, цукерка тощо).

В межах другої групи (вбивства, вчинені з метою запобігання опору або криків жертви під час задоволення статевих потреб злочинця;) дослідник виділяє наступні типи злочинців «мисливць», «імпульсивний».

«Мисливці» нападають на жертву раптово. Завчасно планують свої дії. Насильство просте і однобічне.

«Імпульсивні» – агресивні вбивці, убивства поєднують і жорстоким побиттям жертви як чоловічої так і жіночої статі. Об'єкт сексуально агресії, як правило – особи знайомі злочинцю. Характерною особливістю є знаходження під час убивства в сильному алкогольному сп'янінні.

До третьої групи (вчинені з метою приховування) науковець відносить «судимих», «неповнолітніх», «нетипових». З цієї групи виділимо лише «нетипових».

«Нетипові» – особи з відносно позитивними характеристиками. До них відносяться вітчм, сусід тощо. Майже всі вбивства вчиняються в стані алкогольного сп'яніння і з метою приховати злочин [11, с. 10 – 11].

У механізмі «серії» сексуальних вбивств наочно виявляються особливості дій – «почерк» злочинця, зумовлені особливостями його індивідуальної особистості. Спосіб вбивства залишається незмінним протягом усієї злочинної діяльності й безпосередньо пов'язаний із особою злочинця. Спосіб вбивства є необхідним (обов'язковим) елементом отримання сексуального задоволення. Таке задоволення сексуального потягу відбувається різноманітними способами, це і споглядання агонії жертви, маніпуляції із трупом, садистські, некрофільні та інші подібні дії. Статевий акт може передувати вбивству, може йти за ним або взагалі бути відсутнім. Його відсутність компенсується катуванням, мученням жертви, її смертю, що є невід'ємною частиною наміру злочинця [1, с. 78].

Картина сексуальних убивств вражає своєю зовнішньою протиприродністю, «психічною ненормальністю», патологічністю.

Сексуальні вбивства вражають протиприродністю, «психічною ненормальністю», патологічністю. Куп'янський М.Г. у своєму дослідженні присвяченому розслідуванню серійних сексуально-садистських убивств виокремлює наступні групи убивць, а саме «маскуючого» і «раптового» злочинця, «душителю» (який вчиняє вбивство шляхом задусення або удавлення) та різника (котрий вчиняє вбивство шляхом завдання колото-різаних поранень) [6, с. 63].

Серед «душителів» можна виокремити три групи вбивць, які вчиняють такі дії: 1) удушення без заподіяння тілесних ушкоджень; 2) удушення із заподіянням тілесних ушкоджень у статевій сфері; 3) удушення із заподіянням тілесних ушкоджень не в статевій сфері.

Для вбивць першої групи найхарактернішими є такі риси: ці вбивці зазвичай одружені, мають дітей, у них наявні психічні захворювання; за правило, ці особи ведуть відлюдкуватий, відокремлений спосіб життя; схильні до колекціонування, культуризму; жертвами цих вбивць в основному є жінки старші 18 років.

Вбивць-«душителів» другої групи характеризує наявність порівняно високого рівня освіти; схильність до широких контактів із оточенням; використання автомобілів під час учинення злочинів; жертвами цих злочинців зазвичай є діти.

Характерними ознаками вбивць третьої групи є несексуальна агресія, спрямована проти однолітків, тварин; періодичні, навіть можна сказати неодноразові контакти з дітьми; наявність гординих ідей.

Серед «різників» можна виокремити дві групи вбивць:

– які вчиняють злочини із заподіянням тілесних ушкоджень жертві в статевій сфері;

– які вчиняють злочини із заподіянням жертві тілесних ушкоджень не в статевій сфері

Характеризуючи злочинців із першої групи, можна виокремити такі їх особливості: зазвичай це одружені люди, в яких є діти. Це жителі міста, якоюсь мірою заподіяння жертві тілесних ушкоджень у статевій сфері обумовлено впливом міського середовища, оскільки воно загострює й активізує сили, спрямовані на відчуження та приниження соціальної ролі вбивці, що тягне неспроможність, відсутність сили і влади. Способом вирішення цієї неспроможності для злочинців є фізичне знищення і позбавлення інших людей ознак статі. Характерною для цих злочинців є наявність високого освітнього та кваліфікаційного рівня. Зазвичай це особи з некрасивою, подразливою зовнішністю, агресія яких спрямована на людей [7, с. 67-68].

Другу групу вбивць – «різників» характеризує те, що переважно це неодружені особи, схильні до численних контактів із людьми. Ці особи зазвичай не працюють, перебувають на утриманні, не мають будь-яких захоплень. Для них характерне спрямування агресії на тварин, що є формою уникнення та заміщення прямої агресії, спрямованої на людей [7, с. 68].

Куп'янський М.Г. у своєму дослідженні підсумовує, що серійні сексуально садистські вбивства вчиняють чоловіки. Явище садизму у жінок зустрічається вкрай рідко, а садистські вбивства і некрофілія не зустрічаються. Вчинення серійних статевих вбивств групою осіб не є характерним для цього складу кримінального правопорушення. Віковий склад злочинців представлений таким чином: неповнолітні – 9 %, від 18 до 30 років – 56 %, від 30 до 50 років – 30 %, старші 50 років – 5 % [6, с. 63]. Особливо активні злочинці у 26–35 років. У цьому віці вчинено понад 50% убивств. 60% злочинців мали середню спеціальну освіту, 10% – вищу, 10% – закінчили середню школу і 10% мали неповну середню освіту. 80% із них працювали, 5% були особами з інвалідністю внаслідок психічного розладу, 4% – особами без визначеного місця проживання та зайняття. 50% перебували у шлюбі, мали дітей і сім'ю. Зазвичай вони не засуджені, 85% серійних сексуальних вбивць судово-психіатричною експертизою були визнані осудними. Ці злочинці у психіатричних лікарнях ніколи не лікувались, на обліку в психіатричних диспансерах не перебували, по допомогу до сексопатологів не звертались. У 25% цієї категорії взагалі не виявлено жодних психічних відхилень [7, с. 69].

Тобто, маніяками-садистами нерідко виявлялися люди, котрі вели зовні пристойний спосіб життя, мали постійне місце проживання, благополучну сім'ю, власних дітей, одержали непогану освіту та професію педагога, лікаря, юриста, бухгалтера, інженера. Але в кар'єрі таких осіб практично завжди виникали труднощі, пов'язані з їх особистісними якостями. Колеги по роботі ставилися до них з недовірою, уникали спілкування, згадували про наявність у них деяких чудностей і дивацтв. Якщо

у такого злочинця була сім'я, то домінуюче положення в ній займала дружина. У подружніх відносинах у них звичайно виникали проблеми, пов'язані зі статевою слабкістю [12, с. 586].

Окрім вищезапропонованої інформації існує безліч підходів до охарактеризування даних осіб. Особливо близько до розуміння злочинної поведінки підійшла кримінальна психологія складаючи психологічний портрет злочинця або профілювання особи злочинця – створення ідеальної моделі, яка містить інформацію про поведінкові особливості, виявляє та визначає такі риси невідомого злочинця, що сприяють його встановленню і виявленню, та побудована спеціалістами в певних галузях знань (психологом, психіатром, криміналістом, сексопатологом) [13, с. 17]. Існує декілька видів його складання:

– британський, у якому основна увага приділяється поведінці злочинця, виявленням доказам на місці злочину. Основною суттю даного підходу є те, що, люди зазвичай діють логічно і розумно, і завдяки цьому можна дізнатися про інші сторони їх особистості. Схеми поведінки злочинців складаються за фотокартками з місця вчинення злочину, за наявними доказами і свідченнями свідків та очевидців [3]. Тобто, британський метод йде від часткового до загального;

– американський підхід практики психологічного профілювання. Класична методика за Дугласом особливу увагу звертає на спосіб вчинення злочину, слідову картину, особистість жертви. Серед ймовірних психологічних особливостей особи невідомого злочинця профайлера перш за все цікавлять: вік, стать, раса, родинний стан, службовий статус, рівень розвитку і сексуальності зрілості, ймовірність здійснення злочину в майбутньому, наявність кримінального минулого, взаємини з жертвою тощо [2, с. 674].

Цей підхід йде, на відміну від британського, від загального до приватного.

Останнім часом приділяють дедалі більшу увагу питанню складання психологічного портрета науковці та практики. Варто погодитись з І. Охріменком, що залучення до розкриття тяжких, особливо тяжких та резонансних злочинів спеціаліста психолога-аналітика (як це практикується у США, а останніми роками в Республіці Польща) вкрай необхідне, оскільки його участь у розкритті злочинів даної категорії підвищить якість досудового розслідування, сприятиме виконанню завдань кримінального судочинства [9, с. 122].

Можна стверджувати, що серійні вбивці – гвалтівники відрізняються характерними психологічними особливостями, які і визначають їх злочинну діяльність. Злочинці, як правило, незадоволені становищем у суспільстві, соціально непристосовані. Серійний вбивця – гвалтівник заздалегідь планує злочин. Він виходить на «полювання» обмірковує деталі, зокрема, підшуковує місце вчинення, знаряддя та засоби подолання опору та /або вбивства, дії за допомогою яких буде приховувати докази тощо. Нерідко перше вчинене ними гвалтування з подальшим вбивством жертви було імпульсивне бажання, спонтанне. Може розчленувати труп та позбавитись від нього частинами, приховувати тіло жертви в малодоступному місці, виколоти очі, відрізати статеві органи або вирізати якісь ідентифікаційні частини тіла (татуювання, шрамів тощо). Нерідко серійні вбивці – гвалтівники відрізають на гздку у жертв частини тіла (волосся, тощо) або забирає якусь річ з тіла жертви, подекуди перевдягається в одяг жертви. Може повертатись на місце злочину для поновлення спогадів, інколи навіть для того, щоб вчинити наругу на залишках жертви [11, с.10]. Може вступати в контакт з поліцією, співпрацювати. Вдосконалю-

ється протягом всього періоду вчинення вбивств, що ускладнює його затримання, причому здатен настільки себе контролювати, що може взагалі припинити вбивати, щоб залишитися не встановленим. Злочинець під час допитів зосереджений, обмірковує лінію захисту [8, с. 53] спираючись на заздалегідь заготовлене алібі.

Висновки. Таким чином, на підставі вищенаведеного можна стверджувати, що особа серійного вбивці – гвалтівника є центральним елементом криміналістичної характеристики даного виду злочину. Скласти єдиний загальний профіль серійного вбивці – гвалтівника не можливо, оскільки наукою на підставі узагальнення судово – слідчої практики виокремлено багато типів таких осіб від «психопатів», «шизофреніків – олігофренів» до «неповнолітніх» та «нетипових»; від «маскуючих» і «раптових» до «душителей» та різників. Але здебільшого такими особами є чоловіки, особливо активні у віці 26–35 років, більшість з них перебували у шлюбі та мали сім'ю. Обов'язковим характеризуючим елементом є мотив – отримання сексуального задоволення.

Література:

- Александренко О.В. До питання про визначення поняття та класифікацію серійних сексуальних вбивств. *Юридична наука*. 201. № 5. С. 75–82.
- Гупалюк А.С. Застосування методу психологічного профілювання злочинця при здійсненні слідчих дій зі встановлення мотиву та мети злочину. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 10. С. 674 – 676
- Canter David Criminal Psychology. London. Taylor&Francis. 2017. 299 p.
- Котолік Г. Психологічний портрет серійного вбивці в інтрасуб'єктивному молоді різних професійних керунків. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. 2022. Випуск 12. С. 55–67. DOI <https://doi.org/10.30970/PS.2022.12.7>.
- Криміналістика : підручник / [В. Ю. Шенітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін.]. Харків : Право, 2008. 464 с
- Куп'янський М. Г. Розслідування серійних сексуально-садистських убивств (організаційно-тактичні засади): дис... канд. юрид. наук : 12.00.09. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 224 с. URL: <file:///C:/Users/Orgin/Downloads/Dis.doc.pdf>
- Любчинський О.В. Особливості розслідування серійних вбивств на сексуальному ґрунті: дис... канд. юрид. наук : 12.00.09. Приватний вищий навчальний заклад «Львівський університет бізнесу і права». Львів 2018. С. 230. URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/1803/dismukanov-1.pdf>
- Манукян В.М. Типологія особи серійного вбивці. *Криміналістичні та психологічні аспекти досудового розслідування: матеріали наук.-практ. інтернет-конф.*, м. Одеса, 29 квітня 2020 р. Одеса: ОДУВС, 2020. 214 с. 51-55.
- Охріменко І. Використання специфічних психологічних методів у процесі розкриття злочинів: проблеми та перспективи. *Юридична Україна*. 2010. № 4. С. 122.
- Салтєвський М. В. Криміналістика : підручник : у 2 ч. Харків : Консум, 2001. Ч. 2. 528 с
- Старушкевич А. В. Криміналістична характеристика сексуальних убивств: поняття, зміст, значення для розслідування : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / А. В. Старушкевич ; Нац. акад. внутр. справ. Київ, 1998. 18 с. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14022/1/Starushkevich_1998.pdf
- Шевельова В.С. Кримінологічний профіль серійного вбивці – гвалтівника. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів* : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС, 2023. С. 583 – 587. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cfbc4fa2-093b-4eb2-9dde-94e38b9c18ee/content>
- Шенітько В. Ю. Кримінальна психологія: історія становлення та сучасний стан. *Юридична психологія*. 2021. № 1(28) С. 14–20 <https://orcid.org/0000-0002-0719-2151>

Orzhynska E. The identity of the criminal as an element of the forensic characterization of serial murders based on sexual violence

Summary. The article is devoted to such an element of the forensic characterization of serial murders on the basis of sexual relations as the criminal person.

The phenomenon of serial rapist killers has been the subject of research for years, not only in the legal field, but throughout the world. Serial killers are a fundamentally different type of personality that is impossible to comprehend and understand. Therefore, at the beginning of the study, the author emphasizes that in national science, more than one dissertation study is devoted to the forensic characterization and investigation of serial murders on sexual grounds. However, at the national level, there is still no definition of such individuals, despite the fact that serial killers and rapists such as Serhiy Tkach, Serhiy Dovzhenko, Ruslan Khamarov, Oleg Kuznetsov, and others carried out their criminal activities on the territory of Ukraine.

The central part of the study is a description of the characteristic forensically important features of such criminals according to the following types: "psychopaths" and "schizophrenics-oligophrenics", "hunters" and "impulsive", "juveniles" and "atypical"; "masking" and "sudden", "stranglers" and butchers ("ripper"). However, general statistical data is provided regarding the age of such criminal offenders, education, criminal record, family, and mental disorders.

Also within the framework of the study, attention is paid to understanding the criminal behavior of such maniacs through psychology, in particular, compiling a psychological portrait of the criminal or profiling the criminal's personality – creating an ideal model that contains information about behavioral characteristics, identifies and defines such features of an unknown criminal that contribute to his identification and detection, and is built by specialists in certain fields of knowledge (psychologist, psychiatrist, criminologist, sexologist).

The conclusions of the scientific work note that the identity of the serial killer-rapist is a central element of the forensic characterization of this type of crime. It is not possible to create a single general profile of a serial killer-rapist, since science, based on the generalization of forensic and investigative practice, has identified many types of such individuals, from "psychopaths", "schizophrenics – oligophrenics" to "juveniles" and "atypical"; from "disguising" and "sudden" to "stranglers" and butchers ("rippers"). But mostly these individuals are men, especially active between the ages of 26 and 35, most of whom were married and had families. The mandatory characterizing element is the motive – obtaining sexual pleasure.

Key words: forensic characterization, criminal personality, criminal personality profiling, serial killers – rapists.

